

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVIII. évtolyam

8639 szám

8 oldal 30 bani

Vasárnap

1972.

december 31

KELEN FERENC felvétele

Nicolae Ceaușescu elvtárs, az Államtanács elnöke fogadta a diplomáciai képviseltek vezetőit

Nicolae Ceaușescu elvtárs, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke, Ion Gheorghe Maurer elvtárs, a Minisztertanács elnöke, Emil Bodnaru és Miron Constantinescu elvtársakkal, az Államtanács alelnökeivel, Ștefan Voitec elvtárral, a Nagy Nemzetgyűlés elnökeivel együtt szombat délelőtt az Államtanács Palotájában fogadta a Romániában akkreditált diplomáciai képviseltek vezetőit, akik gratulálni jöttek az új év és a Köztársaság negyedszázados évfordulója alkalmából.

Részt vett Constantin Stătescu, az Államtanács titkára, George Macoveșcu külügyminiszter és a külügyminiszter több helyettese.

Gratuláltak a következő nagykövetek: Jaromir Ochoduzsko — Lengyel NK, Csán Haj-fun — Kínai NK, Iso Nyegovan — Jugoszlávia SZSZK, Torben Busck-Nielsen — Dánia, Szpasz Goszpodov — Bulgária

(Folytatása a II. oldalon)

Nicolae Ceaușescu elvtárs felszólalása

Korelnök úr!
Nagykövet urak!
Diplomáciai képviselő urak!

A magam, az Államtanács és a kormány nevében szeretnék köszönetet mondani az új esztendő és Románia Szocialista Köztársaság évfordulója alkalmából a román néphez intézett szavakért, valamint a hozzáuk intézett jókívánságokért.

Valóban, olyan esztendőt zárunk, amely talán a nemzetközi élet új korszakát jelző

évként marad fenn az emberiség történetében. Az idén jelentős lépések történtek az enyhülés és az együttműködés útján. Ezek az eredmények egy egész évi megbeszélésekből, tárgyalásokból, abból fakadnak, hogy a világ népei az együttműködés útját kívánják járni, békét kívánnak maguknak, hogy erőfeszítéseiket a gazdasági-társadalmi fejlődésnek és a jólétnek

(Folytatása a II. oldalon)

Nicolae Ceaușescu elvtárs Iránba látogat

Nicolae Ceaușescu, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és felesége, Elena Ceaușescu 1973 január 12-én és 13-án császári öltözetük, Mohamad

Reza Pahlavi Aryamehr sahinsah és Farah Pahlavi Sahbanu császárné meghívására nemhivatalos látogatást tesz Iránban.

Hagyományos köszöntő

Régi szép szokás új esztendőt köszönteni. Valamikor, gyermekkorunkban mi is bejártuk a barátokat, a jóismerősöket és fújtuk a hagyományos köszöntőt. Azóta megnőttünk. Szívünk is felnövekedett azokhoz a nagyszerű feladatokhoz, amelyeket pártunk állított elénk és ajkunk is esztendőről esztendőre nagyszerűbb, magasabb célkitűzéseket fogalmaz meg.

Hagyománnyá vált az is, hogy ilyenkor, amikor az esztendő utolsó szemeséi peregnének le az idő végtelen homokóráján, rövid számvetést végzünk. Röpké pillantást vetünk a közelmúltra, a letelt évre, hogy annál magabiztosabban, büszkébben, öntudatosabban nézhessünk aztán a jövő szemesébe. Ezt most sem mulasztjuk el. S ha már megtesszük, bátran állíthatjuk, hogy 1972-nek egyetlen napja sem telt el felettünk nyomtalanul, minden per-

cünkbe, pillanatunkba élet költözött. Mert úgy akartuk, mert arra törekedtünk! Lehet-e plasztikusabban, tömörebben megfogalmazni, kifejezni az e téren elért eredményeinket annál, hogy ebben az évben határoztuk el pártunk sugallatára: nemcsak lépést tartunk a múlt idővel, hanem korunk és társadalmunk teremtetten óriásokhoz méltóan meg is előzzük azt: négy és fél esztendő alatt váltunk valóra olyan hatalmas egész országot, egész népet átfogó gazdasági, művelődési és társadalmi programot, amelyet előzőleg öt évre terveztünk!

„Néhány nap múlva új munkaév kezdődik, s ez döntő lesz az ötéves terv teljesítése és túlszárnyalása szempontjából — mondotta Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Nagy Nemzetgyűlésnek a Köztársaság kikiáltása 25. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi ülésén. —

Amint a Központi Bizottság nemrégiben lefolyt plenáris ülésén is rámutattam, az 1973. évi tervet maximális előirányzatainak színvonalán kell teljesítenünk, azzal a céllal, hogy ezek teljesítése és túlhaladása biztosítsa gazdaságunk számára azokat a fizikai termékeket, amelyekre valóban szükség van.”

Szívből fogadjuk, hogy mindezt vállaljuk és teljesítjük!

A mérleg, amelyet most, ennek az esztendőnek az utolsó napján elkészítünk, pozitív. Ezt tükrözték a tettek is, amelyek a munka mezején állítottak emléket 1972-nek. Ez meg az erőnkbe vetett bizalom és a lelkesedés. Erre emeljük most a hegy gyöngyözve csillogó levéllel töltött poharakat, amikor **BOLDOG ÚJÉVET** kívánunk!

VÖRÖS LOBOGÓ

Victor Eftimiu

Homloka felér a csillagokba

Újabb erő tört most az égi boltra,
gyorsabban, mint a szél, a vágy, az eszme,
villámként tűnt el a magasba, messze,
önönmagát a mindenségbe oltva.

Sok Ikqrosznak lett már szörnű veszte,
ki tiltott táj határát ostromoltat
Testük kegyetlen kő sebezte holtra,
tört szívvel gyilkos mélységbe esve.

Nem! Nem hiába pusztult annyi bátor!
Zászló int már a büszke vár iokáról,
új kor virrad, derűs lénnel ragyogva.

A jelre néz, mely nagy álmokból érlel,
az emberiség bízva és reménnyel,
s nagy homloka felér a csillagokba...

JÁNOSHÁZY GYÖRGY fordítása

Minden kedves olvasónknak boldog új esztendőt kívánunk!

Nicolae Ceausescu elvtárs az Államtanács elnöke fogadta a diplomáciai képviselők vezetőit

(Folytatás az I. oldalról)

NK, Nguyen Dang Hanh — Vietnam DK, P. V. Putman Cramer — Hollandia, Mirosław Sulek — Csehszlovák SZK, A. W. Rappard — Svájc, Albert Sato — Közép-afrikai Köztársaság, Nikola Profi — Albánia NK, dr. Hans Voss — Német DK, Per Otto Rathman — Svédország, Victor Pomes — Uruguay, Szadeh Szadryeh — Irán, Francois Kisukurume — Burundi Köztársaság, V. I. Drozgyenko — Szovjetunió, Homero Julio — Chile, Mariano Pagador Puente — Peru, Lam Van Luu — Dél-Vietnam Köztársasága, Nicolas Rodriguez — Kuba, Erwin Wickert — Németország SZK, Bokongi Embeyolo — Zair, D. R. Ashe — Nagy-Britannia, Osman Aszszal — Egyiptom AK, Francis Levasseur — Franciaország, V. K. Ahuzsa — India, J. C. M. Beltramino — Argentína, Arisztote Fridasz — Görögország, Dendeijn Sarav — Mongol NK, S. A. D. Buchari — Pakisztán, Antonio Restivo — Olaszország, Werner Sautter — Ausztria, Juan Uslar Pietri — Venezuela, Maszao Kanazawa — Japán; a következő ideiglenes ügyvivők: Szalah Eddin I. Al-Sheikli — Irak, Li Ho Zang — Koreai NDK, Rasim Fenmen — Törökország, Lionel de Mey — Belgium, Jadel Ferreira de Oliveira — Brazília, Robert Martens — USA, Vékás Domokos — Magyar NK, Barthelemy M'Bouma — Kongó NK, Eduardo Casuso — Spanyolország konzuli és kereskedelmi képviselőinek vezetője, valamint Zeev Galmor, az Izraeli nagykövetség első titkára.

Jaromir Ochoduzko nagykövet, a diplomáciai testület soros dékánja, a diplomáciai testület és a maga nevében a következőket mondotta:

Abban a rendkívüli megtiszteltetésben és örömben van részem, hogy a diplomáciai testület nevében a legjobbakat kívánjam Önnek elnök úr, a kormány tagjainak és önökön keresztül a román népnek.

Visszapillantva a rövidesen záruló évre, gondolom, elmondhatjuk egy olyan esztendő volt, amely jogos reményre bátorít a jövőt illetően. A feszültség és a konfrontáció helyébe fokozatosan a tárgyalások léptek. A türelem, a nemzetközi fórumokon folytatott kitartó tárgyalások,

a kétoldali kontaktusok és megbeszélések eredményeként javult a légkör a nemzetközi életben. Olyan megállapodások aláírására kerül sor, amelyek döntőek lehetnek a nemzetközi kapcsolatok fejlődésében.

Az európai földrész történetében először körvonalazódtak a katonai konfliktusok kiküszöbölésének, a béke, a biztonság és a kölcsönösen előnyös együttműködés elvein alapuló együttélésnek a lehetőségei. Kíváncsok, hogy a kontinensünk problémáinak pozitív alakulásán kívül a világ többi térségeiben is pozitívan alakuljanak az események.

Engedjék meg, hogy kijelentsem: ehhez a béke esélyeit növelő nemzetközi dialógushoz Románia Szocialista Köztársaság hatékonyan hozzájárult. Mint az itt akkreditált országok képviselői számon tartjuk Románia Szocialista Köztársaság vezetőségének, s különösképpen önnek, elnök úr, azt az őszinte törekvést, hogy a béke és a haladás érdekében hozzájáruljon a népek sokoldali együttműködésének és együttélésének a fejlődéséhez.

Ma, december 30-án — mondotta a tolvábbiakban a diplomáciai testület dékánja — a román nép a Köztársaság kikiáltásának negyedszázados évfordulóját ünnepli. Ebből az alkalomból tolmácsolom a diplomáciai testület szívélyes jókívánságait, a román nép és vezetői iránti rokonszenvét. Kívánom, hogy az új év új eredményeket hozzon feladataik teljesítésében minden területen; legyen még szorosabb a kapcsolatok az általunk képviselt országok és Románia Szocialista Köztársaság között.

Elnök úr! Még egyszer a legjobbakat kívánom önnek és családjának, jó egészséget, további sikereket.

Nicolae Ceausescu elvtárs, az Államtanács és a kormány nevében köszönetet mondott az új év és a köztársasági évforduló alkalmából a román néphez intézett szavakért.

Az Államtanács elnöke és a többi román vezető ezután szívélyesen elbeszélgetett a diplomáciai képviselők vezetőivel.

A találkozó végén Nicolae Ceausescu elvtárs ismételt boldogságot és boldog új évet kívánt a diplomáciai képviselők vezetőinek.

Fővárosi gyermekek újévi köszöntője

Az újév küszöbén, az ősi szokásnak megfelelően, a fővárosi gyermekek kölindálni indultak, hogy izgalomtól eltelve felkúszónták Nicolae Ceausescu elvtársat, a párt- és az állam többi vezetőit, boldog újévet, sok örömet és jó egészséget kívánjanak nekik egész népünk boldogulásáért, a szocialista Románia virágzásáért.

A párt Központi Bizottsága székházának feljártánál a kis kölindálókat szeretettel fogadta Nicolae Ceausescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnarus, Manea Mănescu, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Maxim Berghianu, Gheorghe Cioară, Florian Dănilache, Emil Drăgănescu, Fazekas János, Petru Lupu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Constantin Băbăluș, Petre Blajovici, Cornel Burtică, Miron Constantinescu, Aurel Duca, Gere Mihály, Ion Ioniță, Vasile Pătilineț, Ion Stănescu, Ștefan Andrei és Ion Dincă elvtársak.

A kölindálók, a bukaresti pionírok és iskolások 240 kis képviselője, román, magyar, német népviseletbe és a hazánk területén élő többi nemzetiségek népviseletébe öltözve, kéz a kézben, szoros testvériségben vonultak fel. Látnyuk eleven kép volt a boldog gyermekkorról, amelyet a párt, az egész nép teremtetett számukra, a szocializmus és a kommunizmus holnapi építői számára szeretetteljes szülői gondoskodásával.

A menet a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának székháza előtt állt meg. Középen a hagyományoknak megfelelően virágokkal és aranypáncéllal felöltözött régi eke, de traktor vontatja. Az eke körül a feldíszített fenyőágakat tartó, maszkokat és allegorikus jelmezeket viselő kis kölindálók ostromsáttogás, rikantások, vidám csengettyűszó mellett mondták el az újév, köszöntőt. A vers vidáman csendült fel a több mint 200 kis kölindáló ajkán, kifejezte az ország gyermekeinek forrón szeretett vezetőnek, Nicolae Ceausescu elvtárs iránt, a haza boldog jövőjébe vetett bizalmát.

Miközben a gyermekek újévi köszöntőjüket mondták, a tér benépesült, mert a járókelők is megálltak, hogy részt vegyenek az ünnepségen.

Nicolae Ceausescu elvtárs a pionírokhoz és iskolásokhoz intézte szavait, a következőket mondotta:

Drága gyermekek!

Pionírok!

A párt és az állam vezetőségében részt

vevő összes elvtársak nevében köszönöm a párthoz, szocialista hazánkhoz intézett jókívánságaitokat.

Valóban, ti új körülmények közt nőtök, ragyogó távlatok nyílnak meg előttetek, mert kétségtelen, hogy az Országos Pártkonferencia programjának megvalósítása, a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom felépítése és a kommunizmus építésének megkezdése eredményeként, ti, akik, most itt vagytok, s a haza összes gyermekei már új korszakban — a romániai kommunizmus építésének korszakában ünneplitek majd a Köztársaság 50. évfordulóját. (Hatalmas taps).

A haza gyermekeinek, fiatalságának élete egyre jobb. A párt és a kormány mindent megtesz, hogy szüleitek egyre nagyobb jólétben éljenek, gyermekkorotok mind boldogabb legyen.

Sok sikert kívánok nektek a tanulásban. Sokat kell tanulnotok, magatokéva kell tennetek minden új ismeretet, hogy a szocializmus és a kommunizmus jó építői, szocialista hazánk megbízható fiaii legyetek. Felvilágosult emberré kell válnotok, uraltotok kell az egész haladó tudományt és kultúrát!

Eppen ezért állandóan tanulnotok, tanulnotok és ismét csak tanulnotok kell, hogy méltóan válaszoljatok arra az erőfeszítésre, amelyet egész népünk tesz értetek, az egész ifjúsáért, jó tanulási feladataitok biztosításáért.

Tudom, hogy a legtöbb közület jól tanulnak, jó jegyeket szereznek. Nektek, akik itt vagytok, azt kívánom, hogy az újévben csupa tizeseket kapjatok. (Hosszan tartó taps.)

Jó egészséget és boldogságot nektek és szüleiteknek, boldog újévet mindnyájatoknak! (Hosszas taps éljenzés).

A kis kölindálók, az összes jelenlévők hatalmas, lelkes tapsal fogadták a párt főtitkárnak szavait.

Nicolae Ceausescu elvtárs és a többi párt- és államvezető a kölindálókat behívta a párt Központi Bizottságának székházába, s a hagyományoknak megfelelően almával, pereccel, édesdességgel, dióval vendégelte meg őket. Nicolae Ceausescu és Ion Gheorghe Maurer elvtársak lefénnyépeztették magukat a gyermekekkel. A képek a nagy eseményt idéző kedves emlékek maradtak a kölindáló pioníroknak és iskolásoknak.

(Agerpres)

Nicolae Ceausescu elvtárs üzenete a marosvásárhelyi Nitrogéntrágya-kombinát munkásaihoz, technikusaihoz és mérnökeihez

Kedves elvtársak!

Melegen köszönöm hozzám intézett táviratokat s a meghívást, hogy vegyek részt kombinátjuk 10. évfordulójának megünneplésén. Sajnálom, hogy nem lehetek jelen az ünnepségen, de ezen az úton a legszívesebben gratulállok mindannyiuknak.

A marosvásárhelyi Nitrogéntrágya-kombinát — vegyiparunknak a szocializmus é-

veiben épült egyik korszerű egysége — fennállásának tíz esztendeje alatt jelentősen hozzájárult a mezőgazdaság fejlődéséhez és kemizálásához, a nemzetgazdaság fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez, ezen az alapon az egész nép életszínvonalának emelését célzó általános párt- és állami politika megvalósításához. Fiatal munkaközösségük lelkes és odaadó munkájával évről évre mind példásabban teljesítette feladatait.

Meggyőződésem, kedves elvtársak, hogy a kombinát tíz év alatti eredményeinek számbavétele arra fogja serkenteni munkaközösségüket, hogy még nagyobb lendülettel és hozzáértéssel dolgozzon a tervfeladatok teljesítéséért és túlszárnyalásáért, a munkatermelékenység növelési lehetőségeinek mind teljesebb kiaknázásáért, a termékek minőségének javításáért és a termelési költségek csökkentéséért, s így a lehető legjobb eredményt érje el az öt éves terv határidő előtti teljesítéséért folyó versenyben.

Kombinátjuk egy új dolgos esztendő az egész ötéves terv előirányzatainak példás teljesítésében döntő év — közömbös ünnepi évfordulóját, Meggyőződésem ezirnt azzal az elhatározással lépnek az újévbe, hogy mindent megtesznek nagy és felelősségteljes feladataik méltó teljesítéséért, s a dolgozók többi közösségeivel, az egész néppel együtt hozzájárulnak a párt X. kongresszusán és Országos Konferenciáján kidolgozott nagyszzerű gazdasági-társadalmi fejlesztési program sikeres valóra váltásához.

Ebben a meggyőződésben teljes sikert kívánok munkájukhoz, minél szebb eredményeket és egyre több elégtételt a munkában és az életben! Boldog újévet!

NICOLAE CEAUȘESCU

Nicolae Ceausescu elvtárs felszólalása

(Folytatás az I. oldalról)

szentelhessek. Kétségtelenül, valamennyien örülünk az ilyen irányú eredményeknek.

Mint tudják, Románia, a román kormány igyekezett hozzájárulni az enyhülés és az együttműködés politikájához. Ez alkalommal is megelégedéssel állapítom meg, hogy országunk és az önök által képviselt kormányok között gyümölcsöző együttműködési kapcsolatok épültek ki.

Örülünk, hogy megkezdődtek a megbeszélések az összeurópai konferencia előkészítéséről. Reméljük, 1973-ban a konferencia összejön, és megnyitja az utat az összes nemzetek egyenjogú együttműködésének, az összes népek biztonságának és békéjének az Európája felé.

Valamennyien elvártuk volna, hogy az enyhülés útján történi lépések után jobb feltételek között ünnepeljük az ünnepszenné. Sajnos, meg kell állapítanunk, hogy olyan körülmények között lépünk az új esztendőbe, amikor még folytatódnak a katonai akciók a vietnami nép ellen. Reméljük, hogy a párizsi tárgyalásokat folytatják, s aláírják a vietnami háború megszüntetéséről szóló egyezményt, reméljük, hogy 1973 újabb lépéseket hoz az együttműködés és az enyhülés útján.

Románia a leghatározottabban és a legnagyobb meggyőződéssel kívánja fejleszteni együttműködési kapcsolatait az összes államokkal, s kérem önöket, továbbiítsák ezt kormányaiknak. Reméljük, hogy a jövő esztendő folyamán országaink és kormányaink kapcsolatai tovább fejlődnek. A román kormány és nép mindent megtesz, hogy hozzájáruljon az e-

gyüttműködés és a béke ügyéhez szerte a világon.

A legjobbakat, jólétet és békét kívánok népeinknek, önöknek és hozzátartozóiknak pedig minden jót, jó egészséget, boldog új esztendőt! Jólétet és békét a népek között!

Kérem, továbbítsák államfőiknek legmelegebb új évi jókívánságaimat. (Taps.)

A Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója érem, magas érdemrendek ünnepélyes átnyújtása

Tegnap reggel az Aredí Allami Színházban ünnepélyes külsőségek között került sor a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója érem, a Románia Szocialista Köztársaság egyes magas címei és érdemrendjei átnyújtására népünk nagy ünnepe alkalmából.

Miután felolvasták az Államtanács törvényerejű rendeletét e kitüntetések adományozásáról, ANDREI CERVENCOVICI elvtárs, az RKP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, a megyei néptanács végrehajtó bizottságának elnöke 380 munkásnak, technikusnak, mérnöknek, illegálitási párttagnak, a munkásmozgalm régi harcosának, intézmények és társadalmi szervezetek vezetőinek, párt- és állami aktivistáknak, kulturális dolgozóknak nyújtotta át a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója érmét.

Az Államtanács ugyanazzal a törvényerejű rendeletével a szocialista építés művésében szerzett kiemelkedő érdemeikért Munkaérdemrenddel, Románia Szocialista Köztársaság Csillaga Érdemrenddel és a

Kulturális Érdem Érdemrenddel tüntettek ki nagyszámú dolgozót.

A kitüntetettek nevében felszólalt Iosif Șiclovian illegálitási párttag, Dumitru Gafencu, a Belügyminisztérium megyei felügyelőségének dolgozója, Maria Papici, a December 30 textilüzemek főnöke, Czeglédy József, a megyei néptanács építőipari iskolacsoportjának igazgatója és Nicolae Rădulescu, az RKP Arad megyei bizottságának aktivistája.

Az ünnepség befejezéséért Andrei Cervencovici elvtárs gratulált a kitüntetetteknek, további sikereket kívánva a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom kiterjesztésének művéhez, Románia Szocialista Köztársaság felvirágoztatásához.

Ugyancsak tegnap a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója érmét, valamint Románia Szocialista Köztársaság érdemrendjeit adományozták 4140 aradi dolgozónak. Az ünnepségekre a Kultúrpalotában, a Vagonygyárban, a Szerszámgépgyárban és a December 30 textilüzemekben került sor.

„Respublikánus vagyok lelkestül testestül“

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulóján

GY. SZABÓ BÉLA metszete.

Előzetes helyett

A közeledő Petőfi évforduló kapcsán merült fel a másfélórás versműsor összeállításának gondolata, amellyel az Arad Művelődési Ház műkedvelői adoznának a költő emlékének. Emlékműsorunk nem akar sem túl modern, sem pedig túl eredeti lenni. Nem kíséreltetni akarunk Petőfi Sándorral, hanem őszintén vallani az

ő szavaival órára. Lemondtunk néhány verséről, hogy helyettük egy-egy levéltöredékkel, útjegyzet-részlettel idézzük emberi és költői alakját, a jelenséget, amely — Arany János szavával — „üstökös-ként” szökött irodalmunk e-gére.

Z. A.

Petőfi Sándor

Respublika, szabadság gyermeke
S szabadság anyja, világ jötevője,
Ki bújosod, mint a Rákócziak
Köszöntelek a távolból előre!

Most hódolok, midőn még messze vagy,
Midőn még rémes, átkozott neved van,
Midőn még, aki megfeszíteni
Kész téged, azt becsülik legjobban.

Most hódolok, most üdvözöllek én,
Hisz akkor úgyis hódolod elég lesz,
Ha a magasból ellenidre majd
A véres porba diadallal nézsz.

Mert győzni fogsz dicső respublika,
Bár vessen ég és föld elébe gátot,
Miként egy új, de szent Napóleon
Elfoglald majd a kerek világot.

Kit meg nem térít szép szelid szemed,
Hol a szeretet oltárlángja csillog,

Respublika

Majd megtéríti azt szilaj kezéd,
Melyben halálos vésznek kardja villog.

Te léssz a győző, a diadal-iv
Ha elkészül, a te számodra lésszen,
Akár virágos tarka pázsiton,
Akár a vérnek vörös tengerében!

Szeretném tudni, ott leszek-e én
A győzelmi fényes ünnepélyen?
Vagy akkorára már tán elvisz az
Enyészet, s ott lenn tart a sírba' mélyen?

Ha meg nem érem e nagy ünnepet,
Barátim, emlékezzetek meg rólam...
Respublikánus vagyok, s az leszek
A föld alatt is ott a koporsóban!

Jertek ki hozzám, s ott kiáltatok
Síromnál, éljents a respublikára,
Meghallom én azt, s akkor béke száll
Ez üldözött, e fájó szív porára.

1848

Járt-e Aradon?

Járt-e Petőfi Aradon? — kérdezik már jó fél-százada írók, rajongók, olvasók.

1907-ig, érdekes, ez a kérdés, így, nyíltan, nem vetődött föl. Akkor, a „Ki tud róla?”-sorozat (az egyik nagy lap indította) vetette föl először. Egy hajdani aradi diák, Kovács Lajos közölte ebben a rovatban, hogy 1846-ban vagy 47-ben nevelője, Bangó Péter, néhány napra vendégül látta a költőt városunkban. A helyi lapok fölkapták a kérdést és több név röppent fel, ki és hol látta vendégül a költőt. Forgalomba került Orbán Péter és Madas Péter neve is. (Szintén nevelők, ún. házitartók voltak akkoriban.) Mindhárman tollforgató, litterátus emberek.

A másik nagy kérdés az volt, hogy hol lakott a költő városunkban? Kovács emlékezete szerint a régi törvényszék épületében.

Petőfi 1845-től, hogy úgy mondjuk, „kapcsolatban” volt városunkkal. Mint beérkezett költő, munkatársa volt a Császár Ferenc szerkesztette Aradi Vészlapok c. antológiának. (Ezt a 44-es árvíz károsultjainak felségélyezésére adták ki.)

És egy „negatívum” is idekapcsolta. Itt élt a kor ismert „helyi költője”, Sárosi Gyula, aki éve-

kig „irigykedett” Petőfi-re. („Versgyártónak” stb. nevezte!)

A költő rajongója városunkban Bangó Péter volt. Az ügyvédjelölt-nevelő élénk irodalmi munkásságot fejtett ki. És bár a költő az Őti levelekben, hacsak névbetűkkel is, mégis a „rossz költők” között tartotta számon az aradi tollforgatót, rajongott Petőfi-ért.

Bangó szívesen tudósította a helyi eseményekről a kor irodalmi folyóiratait, az úgynevezett divatlapokat és egy-egy művét a Kisfaludy Társaság is megdicsérte. 1848-ban Arad címmel harcos, politikai lapot szerkesztett.

És most — az előbbieket mintegy igazolva — újra találkozunk Petőfi nevével. A lap tí. két Petőfi verset közöl. Ezek a tudományos kutatások mai állása szerint, „első” közlései a költeményeknek. Bangó tehát magától a költőtől kapta a kéziratokat.

Bangó személyével foglalkozik Arany János is egyik Aradról Petőfi-nek küldött levelében. „O nem Sárosi irányodban” — mondja Arany.

„A végzetes” út előtt, tudjuk, hogy Petőfi Aradra készült Damjanichhoz. Az utókor kegyelele még a fuvaros nevét is följegyezte, akinek a szekeren ide indult.

Bonyhai Benjámint kocsija azonban az induláskor megrongálódott... (A nagy Petőfi-kutató Diénes András ezt rossz „előjelnek”, malum omen-nek tekinti...)

De egy kései emlékező szerint, „már” 1849 őszén „lálják” Aradon a költőt, „amint egy üzletből kilép...” (Ez a kegyes „kisérteltetés” természetesen a rajongás jele... A való alapja: semmi.)

Körülbelül ennyi az egész, amit a szigorúan tudományos kutatás eddig a költő aradi kapcsolatairól kiderített. Kár, hogy az Aradon elhunyt Neumann Károly, Petőfi osztálytársa és barátja nem írt soha erről.

A kortársaktól zordonnak rajzott Neumann Károly — akit „a költő „Új Károlynak” nevezett! — talán többet mondhatott volna Petőfi aradi időzéséről.

Napjainkban a kiváló költő, az aradi táj szülötte, Mihai Beniuc, akárcsak Eugen Jebeleanu gondolta tovább és valósította meg fordításaiban mindazt, amit a kortársak nem láthattak meg a forradalom nagy költőjében. Dorthea Sasu-Timerman 1865-től napjainkig összeállította a Petőfi-életmű román fordításait.

FICZAY DÉNES

H van költő, akinek neve és műve minden olvasó emberben gondolatok és érzések sokaságát támasztja fel, akkor az Ő.

Nem születésének küszöbén álló évfordulója mondhatja ezt ünnepi fordulatként.

Az ő versein át ivódott vérünkbe, hogy mi a vers, még mielőtt írni-olvasni tanultunk volna, az ő verseit szívtuk magunkba, amint felfelé bandukoltunk az iskolában osztályról osztályra, az ő versei hevitettek nem egy történelmi korszak, hanem minden korok túlléphetetlenül érvényes emberi eszményeiért akkor, amikor egyre tudatosabban eszméltünk a világra, amelyben élünk, s az ő versekbe öntött vágyai, gondolatai visznek tovább nap mint nap azon az úton, amelyet már magunk járunk.

Más költők is vannak, akiknek versei belénk vésődnek, mely nyomokat hagyva bennünk, de talán egy sincs, aki ennyire kitörőhöz, bennünk maradna, mint Ő.

Nem csak a költő — minden, ami nevéhez, művéhez hozzátartozik, amivel nemzedékek sora gazdagította érzésben, vágyban, valóráváltott vagy még valóráváltandó akarásban ezt a nevet.

Felülmúlhatatlanul A KÖLTŐ

A költő, aki a népből jött, hogy világgá kiáltja vágyait és akarásait, úgy nevezve nevükön őket, ahogy a milliók gondolták és néven nevezni akarták.

A költő, akiben az érzések egész orkesztere zengelt-zúgott, s aki tilalmakra — s ami nál rosszabb: megcsontosodott előtte.

letekre nem tekintve mondta ki mindig ezeket az érzéseket.

A költő, aki letörte nyelvünk-ről az ünnepies fennköltség bilincseit, s akinek versei azóta sem szűnnek meg példát szolgáltatni a gondolat és a szó teljes harmóniájára.

A költő, akinek élete olyan elválaszthatatlan egységet alkot költészetével, hogy nemzedékek sora bírkózik azóta is használatul azzal a gondolattal: mi lett volna, ha...

...ha most, az évforduló küszöbén nem csak a kiskörű szülőhöz felé szállhatnának gondolataink, hanem egy megjelölt sírhely felé is, amely alatt az élet

alkonyán örök nyugalomba térő porát tudhatnók.

Petőfi a forradalom költője volt.

De nemcsak úgy egyszerűen az 1848-as magyar forradalomról, nem is csak a számára ettől elválaszthatatlan világszabadság. A forradalom költője volt akkor is, amikor az Anyám tyúkját vagy az Arany Laciának című versel megírta, amikor elmerengett a Ma-

Ezért volt értelmetlen a kérdés a forradalom véres leverését követő elnyomatás éveiben éppen úgy, mint a félmegoldásokkal megbékélő kiegyezéses korszakban — amikor ezt a kérdést nyíltan és sokaknak fel is tették öltet-letes újságírók.

Az utódok hajlamosak voltak ezt a forradalmiságot hol erről, hol arról körülhatárolni. Volt

forradalmáraként kell, hogy lobogógnak legyen.

A szobornak mindig az a funkciója, hogy szemünk elé idézze a valóságos embert. S Petőfi költészetének nagyságát talán mindennél jobban bizonyítja, hogy erejével újra meg újra képes volt lerombolni a belőle faragott szobrokat, újra meg újra oda tudta állítani élénk a maga teljes énjét.

A forradalmár költőt az emberi teljesség értelmében. Mert nem szoborként, hanem forradalmár voltának ebben a teljességben felülmúlhatatlan. Az Anyám tyúkjától a Szeptember végén-ig és a Szörnyű idő-ig.

Ha volna sírja, fel volna írva rá: élt 26 év.

De nincs.

S ez a tény mintegy jelképes erővel sugallja, hogy ebben a 26 évben benne van a teljes emberi élet, egy forradalmár költő vagy költő-forradalmár örökéletre szóló teljessége.

Test szerint ekünt azon a júniusi délutánon. De talán ezzel még előbb maradt itt a MŰ, amely azonosult az életével. Hímet tehetünk rá, hogy felülmúlhatatlanul.

DAVID GYULA

A felülmúlhatatlan

gyar Alföld végeláthatatlan síkságának látványán, amikor a Júlia iránt érzett szerlemből világra csiholta a világirodalom leg-szebb szerelmes verseit, vagy amikor azt írta Nagyszalontára Arany Jánosnak: „En olyan ember vagyok, hogy amely házba be-megyek, szeretem magamat ha-nyatt vágni a lédán...”

Forradalmár volt tehát: nem csak az eszmék, a politikai cél-kitűzések, hanem az emberi lét minden viszonylatának forradalmára. Költője annak a forradalmi átváltozásnak, amely a legmagasabb emberi idealokra tekintve az emberi lét minden viszonyla-tát akarta újjáformálni.

idő, amikor csak a költői kifeje-zésformák forradalmárát látták benne S akik utána indultak. azoknak népieskedő „kelmeisége-től” úgy kellett megtisztítani az irodalmat. Volt idő, amikor a nemzet költőjeként emelték ma-gasba a nevét — ezzel leplezve a népek közötti gyűlöletszítás mérgező csempészárúját. Volt idő, amikor a régi társadalom romjain épülő újhoz lett lobogógnak Petőfi, de úgy, hogy csak a világméretű társadalmi átalakulás forradalmá-rát láttuk benne. Jogos volt ez, de nem volt elég. Mert Petőfi — mondjuk el még egyszer — az emberi lét minden viszonylatának

Elsőként feszült neki a munkának...

Gyermekkorom óta ismerem. Minden találkozásunkról a derű és a jókedv emlékeit őrzöm. Egy ideig azt képzeltem, nem is dolgozik, úgy él, mint a mesék jószívű varázslója. Valakitől hallottam, hogy kitűnő szakember. Csak egy iskolai gyárlátogatás alkalmával hittem ezt el igazán. Sokáig nyugattak fantáziámat az ott látottak. Akkor még nem értettem: miért és hogyan fogja a gáza a tüzet ez a szelíd, mosolygós ember?

Jövő nyáron ünnepli negyedszázados fennállását az Aradi Szerszámgépgyár. A Köztársaság első évében több apró gyártelep államosításával és egyesítésével jött létre. Kiss László 1933-ban jelentkezett munkára az egyik ilyen gyártelepen.

— Mindent elvégeztünk mi ott — emlékezik — lakatosmunkát, esztergálást, fémglyalulást. Az államosítás után a hőkezelő részlegre kerültem. És ott dolgoztam megszokás nélkül, egészen a mai napig. Természetesen az újonnan megalakult gyárban az elején nem ment minden a legnagyobb rendben. A munkát a régi gépekkel kezdtük meg, az alkatrészek a város több pontján készültek, az összeszerelést pedig az új épületben végezték el. Aztán szép lassan megindult a fejlődés. Fedél került a munkacsarnokokra, kezdtek érkező a korszerű felszerelések. S bár a Köztársaság éveiben kisvárosnyivá nőtte ki magát a Szerszámgépgyár, még mindig terjeszkedik.

S renkiüli büszke vagyok, hogy végigkísérhettem az ország első és sokáig egyetlen esztergápadgyárának karterjét, születésétől a világhírűvéig.

— Kiss László a hőkezelő részleg csoportvezetője, mindhárom váltás munkáját felel — foglaltja össze a száraz tényeket Tatu Valeriu a párt alapszervezet titkára. Aztán levezi szemüvegét és elmereng. — Kevés ilyen szelíd, társai közt ilyen népszerű embert talál a gyárban. Nem hangos szóval mozgatja az embereket. Tudatosan vagy ösztönösen, de a személyes példa hatását mindennél előbbre helyezi: mindig elsőként feszült neki a munkának. És tanult. Allandóan olvasott, képezte magát. A feladatok sohasem haladtak meg erejét és felkészültségét. Az évek során pedig több mint 400 szakember nőtt fel keze alatt.

— Bizony sokat olvastam. Főleg az életünk, a tevékenységünk — mi magunk"

„Szívünk büszkeséggel telik el“

Bármerre nézünk, bárhova vetjük tekintetünket, szívünk büszkeséggel telik el megújult országunk láttán. Hazánkban mindent, a büszke hegyektől a végletes nagy tengerig a szocializmus lételeményei emelkednek. Új gyárak és üzemek, iskolák és színházak, tüz-meg-tízezer gyönyörű új ház... A szocializmus ragyogó napja alatt új élet sarjad hazánk városában és falvaiban. Már nem vagyok mai gyerek. Arad lakói közül az idősebbek bizonyára emlékeznek rá, milyen nehéz, szenvedésekkel teli volt az életünk a burzsoa-féldes, úri Románia idején. Kimerítő, sorvasztó munkánkért éhbéért kaptunk, amelyből alig tengethettük életünket. S nem volt jobb a parasztok helyzete sem. Ők is látszólag vakulásig robotoltak, mi volt a fizetség? Nesze semmi

GONDOLATOK '73-RA

Beteljesült álmom

fogd meg jól — emeli ki az elmenteket a jelen és a múlt között. Kővágó Mihály régi párttag. Jól emlékszem arra, hogy a legtöbb faluban olyan nagy volt a nincstelenség, hogy három családra jutott egy eke. Szörnyű nyomor és inség évei voltak a felszabadulás előtti esztendő.

Sok mai fiatal, aki már a Köztársaság éveiben született, el sem hiszi mindezt, mert nem tudja honnan indultunk. Nekünk, kommunistáknak egyáltalán nem volt könnyű dolgunk. A háború sok gyárat és üzemet tönkretett, az ország gazdaságilag egyensúlyát veszítette. A király, a Maniu-féle Nemzeti Paraszti Párt és a Brătianu-féle Liberális Párt azzal próbáltak — hogy visszafele fordítsák a történelem kerekét. De a nép érdekeihez mindvégig hű kommunista párt sikeresen és következetesen harcolt a demok-

ratikus reformok végrehajtásáért. Nem akarok történelmi előadást tartani, s hogy őszinte legyek nem is szívesen emlékezem vissza azokra az időkre. Sokkal jobban szeretem a jelen. Határtalanul örvendek, amikor a rádióból, televízióból és a sajtóból értesülök nagyszerű népünk újabb és újabb megvalósításairól. Csak azt sajnálom, hogy nem vagyok fiatalabb. Maholnap elerem a hetedik X-et. De nem csüggedek. Úgy segítem a fejlődést, ahogy tudom. Törletlenül bízom a pártban, a jövőben, abban a verőfényes jövőben, amelyet az elkövetkező nemzedékek számára építünk.

Azt kívánom, hogy 1973-ban minden tevékenységi területen az eddigieknél is kimagaslóbb eredményeket érjünk el. S erre minden lehetőség fennáll.

„...az életünk, a tevékenységünk — mi magunk“

— A feleségem — akivel a mai napig is együtt dolgozom — közeli egy esztendővel megelőzött Ineban — emlékezik dr. Stoian Mihai, a helyi kórház igazgató- főorvosa. — Őt 1944-ben helyezték ide, én csak a háború befejezése után, 1945-ben kerültem ebbe a kisvárosba. Őszintén bevallom, nem volt szándékunkban itt maradni. Amikor először végigjártam a kicsi, alig 40 ágyas kórház egyetlen osztályát — a sebéseket — első gondolatom az volt, hogy el innen, de minél hamarabb. Mint minden fiatal orvosnak, nekem, nekünk is voltak álmunk és attól féltünk, hogy ebben a kisvárosban ezek az álmok szárnyaszegetlen fognak a porba hullni. Közvetlenül a háború utáni években, de később sem, soha, nemigen volt időnk álmot elmondni. A munka, a gyógyítás minden időnk betöltött. Hosszú évekig laktunk a kórház orvosi lakásában, éjjel-nappal a betegek mellett, a közelükben leheltek. Amire most annyit év után a legszívesebben emlékezem az, hogy rövid idő alatt sikerült megnyerni a vidék lakosságának bizalmát. Megszereztük bennünket, szának és ezren jöttek hozzánk bajaikkal, s mi igyekeztünk tőlünk telhetően minél eredményesebben segíteni rajtuk. Elhöz azonban nem volt elegendő a pusztai igyekezet, hozzáállás. Nagyobb, korszerűbb kórházra volt szükség a vidéknek... Hogy tudunk örülni minden új ágyának, orvosi berendezésnek... S mekkora volt az örömünk, amikor anyagilag lehetővé vált a kórház nagybővítése, új épületszárnyak építése. Az inebai kórház 1855-ben létesült húsz ágygal, 1855-től 1945-ig vagyis 90 év alatt az ágyak száma alig hússzal gyarapodott. Míg az ezóta eltelt 27 esztendő alatt kétszázal. Ma a kórházban öt

osztály — belgyógyászat, sebéseket, nőgyógyászat, szülészeti, gyermekgyógyászat és járvány- osztály működik. Jól felkészült lakásában, éjjel-nappal a betegek mellett, a közelükben leheltek. Amire most annyit év után a legszívesebben emlékezem az, hogy rövid idő alatt sikerült megnyerni a vidék lakosságának bizalmát. Megszereztük bennünket, szának és ezren jöttek hozzánk bajaikkal, s mi igyekeztünk tőlünk telhetően minél eredményesebben segíteni rajtuk. Elhöz azonban nem volt elegendő a pusztai igyekezet, hozzáállás. Nagyobb, korszerűbb kórházra volt szükség a vidéknek... Hogy tudunk örülni minden új ágyának, orvosi berendezésnek... S mekkora volt az örömünk, amikor anyagilag lehetővé vált a kórház nagybővítése, új épületszárnyak építése. Az inebai kórház 1855-ben létesült húsz ágygal, 1855-től 1945-ig vagyis 90 év alatt az ágyak száma alig hússzal gyarapodott. Míg az ezóta eltelt 27 esztendő alatt kétszázal. Ma a kórházban öt

osztály — belgyógyászat, sebéseket, nőgyógyászat, szülészeti, gyermekgyógyászat és járvány- osztály működik. Jól felkészült lakásában, éjjel-nappal a betegek mellett, a közelükben leheltek. Amire most annyit év után a legszívesebben emlékezem az, hogy rövid idő alatt sikerült megnyerni a vidék lakosságának bizalmát. Megszereztük bennünket, szának és ezren jöttek hozzánk bajaikkal, s mi igyekeztünk tőlünk telhetően minél eredményesebben segíteni rajtuk. Elhöz azonban nem volt elegendő a pusztai igyekezet, hozzáállás. Nagyobb, korszerűbb kórházra volt szükség a vidéknek... Hogy tudunk örülni minden új ágyának, orvosi berendezésnek... S mekkora volt az örömünk, amikor anyagilag lehetővé vált a kórház nagybővítése, új épületszárnyak építése. Az inebai kórház 1855-ben létesült húsz ágygal, 1855-től 1945-ig vagyis 90 év alatt az ágyak száma alig hússzal gyarapodott. Míg az ezóta eltelt 27 esztendő alatt kétszázal. Ma a kórházban öt

Akkor nyomon követtük az Aradi munkásmozgalmat, jól ismerik Cuedan Petrut. O már 15 éves korában bekapcsolódott a jobb életért vívott harcba. Később, a felszabadulás után a gyűlési képviselő lett, s a legmagasabb fórumában képviselte az Arad megyei dolgozókat. Most, az 1972-es esztendő végén, az új év küszöbén megkezdül Cuedan Petrut, az Arad megyei dolgozókat, hogy látja a megitt utat, milyen gondolatokkal lép be az 1973-as esztendőbe.

Tudtuk, hogy célunk megvalósítása elképzelhetetlen, ha nem vesszük teljesen át a politikai, s a gazdasági hatalmat. Hecrunk eredményes volt. Eljött 1947 december 30-án napja is, az a nagyszerű nap, amikor elavultítottuk a reakció utolsó pillérét, a monarchiát és országunk Köztársaság lett. Jöme-gam is ott voltam a parlamentben, amikor kiküldték a Román Népköztársaságot. Hogy mit éreztem akkor? Azt szavakban el sem mondhatom. Talán csak annyit, hogy régi álmom teljesült. Tudtam, éreztem, új szakasz kezdődik or- fejedelmében. Általános ir- gyűlési képviselő lett, s a legmagasabb fórumában képviselte az Arad megyei dolgozókat. Most, az 1972-es esztendő végén, az új év küszöbén megkezdül Cuedan Petrut, az Arad megyei dolgozókat, hogy látja a megitt utat, milyen gondolatokkal lép be az 1973-as esztendőbe.

szere is rohamosan fejlődött az energiapar. A rogojeli, a mintai, isalnitai, a vaskapui, ovidiui, s más hű és vízierőművek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy hazánk az iparilag fejlett országok sorába emelkedjen. Őszintén bevallom, kissé váratlanul ért az a kérdés, hogy mit kívánok 1973-ra. Mit is kívánhatnék? Mindenekelőtt egészséget, azt, hogy egészséges legyünk és folytathassunk a negyven évvel ezelőtti megkezdett harcot, azt a harcot amelyet szeretett hazánk, a szocialista Románia felvirágztatásáért folytatunk.

„Egyetlen pillanatra sem feledjük hálánkat...“

Nehezen tudnám gondolataimnak megszabni, hogy csupán egyetlen esztendőre terjedjenek. Ilyen az ember, szeretne a távolabbi jövőnek is elébe szállni, hogy minél többet megtudhasson arról, ami vele és körülötte történik majd. S az elkövetkező esztendődt vallatva nemcsak a jelenre támaszkodik, de a régi lélek is lámpontot nyújt az elmélkedő Bejanné, Komcsa, a pécsiak Steagui Rosu me. gazdasági termelőszövetkezet tagja. Mindez így, együtt olyan gondolatokat ébreszt bennem 1973-ra, amelyekkel kelemes érzések kísérik. Átra gondolok például, hogy jövőre már a harmadik évet végzi el a fiam a vagon- gyári szakiskolában, majd újabb év és lakatos, megbecsült mesterember lesz. S ezembe jut, hogy manapság sokkal könnyebb beteljesíteni a jövőbe mint régen.

Mikor mi voltunk fiatalok, a férjemmel, mi bizony nem tudtuk sem sejtettük, hogyan is alakul majd a sorsunk. Csak azt éreztük, hogy egyre kibíratatlanabb a

kw volt, ma ez meghaladja a 18000-et. A népi demokrácia é- veiben beindítottuk a melegvíz- szolgáltatást, s jelenleg vállala- tunk látja el a város utcáinak és lakotombjeinek fűtését. Telje- sen megváltozott az itt dolgozó- nek élete. Az egykori üze- m- fűtést gázfűtéssel helyet- tük, s így számottevően ja- a munkakörülmények. De Aradon, hanem ország- szerű is rohamosan fejlődött az energiapar. A rogojeli, a mintai, isalnitai, a vaskapui, ovidiui, s más hű és vízierőművek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy hazánk az iparilag fejlett országok sorába emelkedjen.

Őszintén bevallom, kissé váratlanul ért az a kérdés, hogy mit kívánok 1973-ra. Mit is kívánhatnék? Mindenekelőtt egészséget, azt, hogy egészséges legyünk és folytathassunk a negyven évvel ezelőtti megkezdett harcot, azt a harcot amelyet szeretett hazánk, a szocialista Románia felvirágztatásáért folytatunk.

cseledkeskedés, a napszámoskodás. S aztán, ahogy egyre nagyobb iramban változni kezdett körülöt- tünk az élet, úgy kezdtek ész- revenni, hogy nekünk is mind

nagyobb jólétet hoz. Es olyan biztonságot, amelynek birtokában már meg mertük tervezni a ma- gunk családi terveit is. Az alap: a termelőszövetkezet volt, amely- ben — alapító tagként — mind- járt az elején rengeteget dolgoz- tam, férjemmel együtt. És az esz- tendők itt, a termelőszövetkezet- ben egyre bőkezűbbek lettek. S jócskán jutott a mi családu- nak is. A mezői brigádban dol- goztam, s évente 400-on felül munkabérem számomra. A térsz létesítése előtt csak a dol- gos két karunk volt. Mos van szép, három szobás házunk, be- ne TV, két rádió (mert hogy a fiam legényszábjában is van egy) és minden, amire szükség- nek van.

Csak azt akarom mondani mindezzel, hogy most, amikor gondolataim 1973-ban járnak, vélem jón valami, ami a termelőszövetkezetben eltöltött évek során szegődött hozzánk örök ü- tilásul: a bizakodás. De, hogy is világlítsam ezt meg jobban? No, ha én mondom el, hogy amikor 25 évvel ezelőtti hírlí adta va- lakit nekem, hogy ezután Köztár- saság van (akkor még csak ott tartottam), azt se tudtam tisztán, hogy mit jelent ez az országnak, s nekünk. Ma viszont meggyőző- désem, hogy a Román Kommunista Párt, amelynek a vezetésé- vel született a nép minden ed- digi győzelme, azon az úton ve-

„A gyermekek nevelésében jobb eredményeket...“

Szeptember 20-án kezdünk hozzá, december 27-én átadjuk rendeltetésének az iskolai klubot — magyarázza Franz Pretz, a 6-os számú Liceum igazgatója. Ez a klub új perspektívákat nyit a 6-os számú Liceum diákjainak é- letében, a szabad idő eltöltésé- ben, szórakozásukban a KISZ-te- vékenységben — végső soron ne- velő munkánkban. Az építkezés- mel 400 szülő egyembertől dol- gozott, a tanárok, igazgatók ve- lük egy sorban. Számos szülő az iskola szülői bizottságának aján- lott fel az építkezéshez való ka- pott fizetését...

Akárhonnán kezdtük volna a beszélgetést, előbb-több ide ér- kezünk: az iskola dolga, a meg- valósításokra, a további tenniva- lókra. A sikerekhez, az alkotó e- légedettséghez, amely nélkül nincs célkitűzés, holnap megva- lósítás. Franz Pretz, a megyszer- te, sőt országsszerte ismert fizika- tanár idén került Vladimirescuból Aradra, a 6-os számú liceum al- igazgatójának és ugyanolyan lel- kesen vetette magát a munkába.

A liceum iskolaműhelye a leg- jobbak közé tartozik. Nemcsak a sorozatban fogja gyártani az al- laboratórium felszerelést, ame- lyen Franz Pretz hosszú évekig dolgozott fáradhatatlanul. Helven megrendelés mar van rá, s az e- gyik maga a Pedagógiai Tudomá- nyok Intézeté.

A fizika oktatásának korsze- rűsítésére megvannak az azon- nali lehetőségek ha az iskolában folyó termelési-technikai gyako- ratot is felhasználjuk ennek ér- tékben — állítja. — Miért ne lehetne megoldani azt, hogy az

zet, amelyen a Köztársaság to- vábbi felvirágztatását váltjuk valóra.

Tehát, ha azt mondom, hogy a '73-as évtől csak jól várak, ezzel nem tovaszálló reményt fe- jeztem ki, hanem olyan alapokon nyugvó óhaj, amelyet képe- tendők itt, a termelőszövetkezet- ben egyre bőkezűbbek lettek. S jócskán jutott a mi családu- nak is. A mezői brigádban dol- goztam, s évente 400-on felül munkabérem számomra. A térsz létesítése előtt csak a dol- gos két karunk volt. Mos van szép, három szobás házunk, be- ne TV, két rádió (mert hogy a fiam legényszábjában is van egy) és minden, amire szükség- nek van.

Mi asszonyok, lányok is ma- gunkkal visszük azt az egyre erő- södő megbecsülést, amely mun- kánk, tehetségünk, szorgalmunk révén minket megillet mind a társadalmi, mind pedig a családi életben. És egyetlen pillantra sem feledjük hálánkat, forró ze- retünket a párt iránt, amely ezt lehetővé tette számunkra.

Azt könnyen felsorolhatnám bár- ki, hogy az évről évre munká- val szerzett anyagi javak közül mi mindent mondhat magának most, az új év küszöbén. Szerin- tem azonban egy csöppet sem érdekeltem, ha az öntudathoz tar- tozó javak között is számadást végeznék. S ha ezek 1973-ban is velünk jönnek, gyarapszanak, úgy óhajra és akaratra, további ered- ményre és sikerre egyaránt meg- a kezesség.

Aradi 6-os számú Liceum szálla- son az ország minden megyéjébe 3-4 hasonló felszerelést és ott, az iskolaműhelyekben sokszorosít- sák? Milliókat lehetne megkari- tani nemzetgazdasági szinten. Öt- ezer lejes áron szállítottuk a be- rendezést. Ha sikerül megolda- nunk az alumínium eloxálásnak problémáját — és miért ne sike- rülne? — a közeljövőben század- másodperccel is mérő szerkeze- ket állítunk elő igen olcsón, u- gyancsak az iskolaműhelyben.

(Egy kis magyarázattal tarto- zunk a fentiekhez. Az említett la- boratórium felszerelés szénátlá- tó és az általános iskolákban, a fizikaórákon szükséges összes

szakképesítés nélkül; stancoló munkás lett. Röviddel ezután a mezőgazdasági gépgyár szakké- pesítésre esztergályos jelölőket toborozott...

Eljött a nagy pillanat. Netin

laboratórium bemutatók, kísér- letek elvégezhetők segítségével. Erről legutóbb az Aradon ren- dezett országos tanácskozás rész- vevői is meggyőződhetek és na- gyon elismerően nyilatkoztak.)

— A termelési-technikai gyá- korlat beindítása minden szem- pontból ragyogó elképzelés. Kár, hogy egyes iskolák szintjén el- szűrtük, nem használják ki le- hetőségeit. Miért kell például fogast gyártani, amikor a bűtör- gyárnak jobb kivitelezésben, ol- csóbban előállítják? Didaktikai felszerelést gyártó vállalat azon- ban csak egy van az országban, s az iskolai laboratóriumok fel- szerelése bizony nem mindenütt van a követelmények szintjén.

— On rajong a tanítást. Al- igazgatóként csak néhány órája van hetente.

„A holnap csak szebb lehet“

Negyedszázada született. Netin Dobrivoi nem ünnepli feltaláló, újító, neve — egyelőre — a legkiválóbb munkások szí- veteltábláján sem szerepel. Az Aradi Mezőgazdasági Gépek Gyártó, Szerelő és Javító Üzem egyszerű esztergályosa — pontos- an 25 éves, egyidős a Köztársá- sággal. Életútja egy mai regény- ben a tipikus embersorsok egyike lehetne, sok olyan változást sú- rít, amit maga a negyedszázados történelem hozott magával.

Vékonydögű, sápadt arcú fiatal. Meséli, születésekor meg- maradásában sem bíztak. Meleg áruvek között tartották — vi- gyázták — inkubátorról 'honnai és hallottak volna negyvenhéten. Felnékel? Felesége már az aradi kórházban, orvosi felügyelet mel- lett hozta világra gyermekét. „E- szünkbe sem jutott otthon tarla- ni, meg aztán úgy tudom, nem is szabad már ma.“

A kis Dobrivoi gyermekkorá- ban gépekről álmodott. Gyárról, bonyolult nagy gépekről. A sors úgy hozta, hogy a traktorista szakiskolát szülőfalujában vége- zte el, bár régi álma nem ez volt. A gépesítő mesterséget egészségi- leg sem bírta — nem könnyű a vasparipa nyergét megülni. Ami- kor szerződése lejárt, Aradra sze- gődött. A Libertatea gyárban szakképesítés nélkül; stancoló munkás lett. Röviddel ezután a mezőgazdasági gépgyár szakké- pesítésre esztergályos jelölőket toborozott...

Eljött a nagy pillanat. Netin Dobrivoi, a fenekli szerb paraszt- család egyetlen munkástagja lett. Mint hozzá hasonlóan százerek, milliók Romániában az elmúlt negyedszázadban. Szabad idejében még szívesen segít a mezőgazda- sági munkákban, nem pusztá kö- teltségéből vagy szükségéből. Még nem tud teljesen elszakadni szü- lei életmódjától, városra sem szí- veszen költözik.

Az 1970-es év ráment a me- steriség alapfogalmának elsajátítá- sára. Huszonharmadik életében kezdett új szakmát tanulni.

— Nem érezte úgy hogy ké- ső?

— Miért lett volna? Negyven- éves emberek, sőt nyugdíjas ko- rúak is tanulnak.

Sok igazgató tartalmazó tül- zással azt mondhatnánk: az egész ország tanul. Egvesek új mester- séget, mások továbbképzik magu- kat. A tanulás alapvető szükség- letté vált. Korjelenés.

(Milyen szűkén, ismerősen, sok- szor-elhangzottan csengnek a- zok a szavak! De a valóság aranyéde- zete áll mögöttük.)

Netin Dobrivoi megállapodott, révbé érkezett, ahogy mondani szokás, 1972. évi kitérítésé- nek fontos állomása: apa lett, boldog, szilárd családi életet él. Munkáját megbecsüli.

— S a jövő?

A kérdés nem lepi meg. Bizo- nyára önmagának is feltette már. Mindnyájan megkérdezzük öma- gunkat, életünk első negyedszázadának átlépésekor: mit tettél ed- dig, mit kell tenned ezután? A válasz készen áll:

— Különösebb álmam, vágya- im nincsenek. Abban bizonyos vagyok, hogy a holnap csak szebb lehet. Mindenesetre szeret- nek minél jobb szakemberré válni. Nagy elégtétel, ha a nálam- nál fiatalabbak vagy a kezdők hozzámm fordulnak tanácsért, út- mutatásért. Azt jelenti, bíznak bennem. Ezt a bizalmat a legtel- jebb mértékben ki akarom ér- demelni. A gyár, a közösség be- fogadott, jól érzem magam itt. Az idősebb munkatársaktól minden támogatást megkaptam, ezért na- gyon hálás vagyok. Úgy akarok élni, hogy Netin Dobrivoi min- denki elmondhassa: így kell élni és dolgozni. A fiam felnő, neki is büszkének kell lennie apjára.

1973? Az új év számomra min- dig kettős ünnep. Az idei év kü- lönség jó volt és minden re- menyem magában arra, hogy 1973 minden szempontból még jobb le- gyen.

1972. december 31.

Vasárnap

Napkelte 7.51, napnyugtá 16.45 óra-
ker. Az évből eltelt 366 nap.
■ 150 esztendővel ezelőtt, szilveszter
éjszakáján született Petőfi Sándor.

Mini-statisztika

■ Aradon, 1972-ben 1396 házasságot kötöttek. A december 30-án megházasodott fiatalok közül a következők nevét jegyeztük ki az anyakönyvi hivatal nyilvántartásából: Bătrîn Gheorghe — Huszár Floreal, Paniciu Gheorghe — Crişan Floreal és Bartl János — Aldica Elena. A november 30-án kötött házasságok ezen a napon. Sok boldogságot kívánunk a fiatal házaspároknak!

■ 1972-ben, december 30-ig, Aradon 3505 gyermek született.

A Politikai Könyvkiadó gondozásában megjelent:

NICOLAE CEAUŞESCU

Beszéd a Köztársaság kikiáltása XXV. évfordulójának szentelt jubileumi nagynemzetgyűlési ülésen — 1972. december 29 —

FILM ÉS SZÍNHÁZ

DACIA: Vakáció Rómában (am) (9.30, 12, 18, 20.30). STUDIO: A névtelen velleencei (o) (10, 12, 14, 16, 18, 20). MUREŞUL: Egy csillag pere (so) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJUSÁGI: Tick... tick... tick... (am) (11, 14, 16, 18, 20). PROGRESUL (Uj-arad): Rajzfilmek (9). Jó fiúk, rossz fiúk (am) (15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Egy virág és két kertész (i) (15, 18) CFR (Grădişte): Dél csillaga (am) (15, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Bolondok hete (r). I. NEU: Nagyzási hőbort (f). CHIŞINEU CRÎŞ: A prér; (f). NAGYLAKE: Viszontlátásra, Chips úr! (a). KURTOS: Hatalom és igazság (r). PANKOTA: Oszceola (NDK). SEBES: Félix és Oulila (r). SZENT-ANNA: Szegénylegények (r). PÉCSKA: Hatalom és igazság (r). SIRIA: Robin Hood (o). VINGA: Harman Virginiából (am). BUTY-TYIN: 20 ezer márföld a tenger alatt (am).

JANUÁR 1.

DACIA: Hasznos a futás (fr) (9.30, 11.45, 16.15, 18.30, 20.45). STUDIO: Tora, tora, tora (am-jap) (10, 16, 19). MUREŞUL: Pillantás a hídról (am) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJUSÁGI: Bamby (am) (11, 14, 16, 18, 20). PROGRESUL (Ujarad): Mellette emberek élnek (NDK) (17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): A tábornagynő (NSZK) (17, 19). CFR (Grădişte): Az arany (sz) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Az állatok világa (r). INEU: Egy különleges zálog (sz). CHIŞINEU CRÎŞ: Vad tájak varázsa (NSZK). NAGYLAKE: Cermen (sz). KURTOS: Ismét átugrom a pocsolyákat (cs). PANKOTA: Golyák ideje (NDK). SEBES: Tin-Tin és a Nap temploma (fr). SZENTANNA: Föld alatti háború (k). 3-tól: A nagy fehér reményesség (am). PÉCSKA: 19 lány és egy ten-gerész (j). SIRIA: Szent Lukács visszatérése (sz). VINGA: Forgalom (fr). BUTY-TYIN: Hugó és Josefina (sv).

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ je-
lentli: ma, december 31-én általában
szép derült, de hűvös idő. Gyenge,
majd mérséklődő déli szél. A hőmér-
séklet állandósul. A várható legala-
csonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz
11 és mínusz 6, a legmagasabb nap-
pali hőmérséklet pedig mínusz 2 és
plusz 4 fok között változik.

Várható időjárás 1973 január 1-én
és 2-án: továbbra is szép, de hűvös
idő. Az időköz vége felé borult ég-
bölt és hózálogzás, néhol hózápor
lehetséges. A hőmérséklet alig válto-
zik.

Tájékoztató

Szilveszteri előzetes

Többször is hírt adtunk
már arról, hogy hol ren-
deznek szilveszteri mulat-
ságot a közéleti és kulturá-
lis életben. Am ezeken kívül
számos ipari és mezőgaz-
dasági vállalatnál, intéz-
ményben „nagy család-
ban” köszönnek el az ó-
évtől és fogadják az új
esztendőt. A szakszervezeti
bizottságok elsősorban a
biztonság, a vállalatokban
rendeznek szilveszteri mu-
latságot, melyek kávé-ét-
teremmel rendelkeznek.
Igy például a Vagongyár-
ban, a Szerszámgépgyár-
ban és a Teba kávé-étter-
mében is megrendezik a
közös mulatságot. Az em-

lített vállalatoknál gazdag
művészeti műsort mutatnak
be, melynek keretében fő-
leg vidám jelenetekre ke-
rül sor. Természetesen
mindenütt gondoskodtak
meglelő zenekarokról is.

Az említett nagy váll-
alatoknál, a többi kö-
zött vidám közös szilvesz-
teri mulatságot rendeznek
még a Pedagógusok Há-
zában, a Csálai és a Mure-
şul állami mezőgazdasági
vállalatban és másutt.
Megpróbáltunk megidni
együtt s mást arról, hogy
milyen meglepetéseket tar-
togatnak a rendezők a
részvevők számára, ám ezt

senki sem árulta el. De
feljegyeztük azt, hogy
mindenütt gazdag, válto-
zatos éltrend állítottak
össze. A fentiekben emli-
tett két ámv-ben, például,
disznótoros vacsorával
vendégelik meg a szilvesz-
terezőket, s a csálai ámv-
ben — azért, hogy még
változatosabb legyen az
éltrend — gombapaprikást
is készítenek. S mindenütt
hajnalban korhelylevest
vagy — lejtőlés töltöttká-
poszlát fogyaszthatnak
majd a „nagy családok”
tagjai.

Jó mulatást, boldog Új
ÉVET kívánunk!

FELTÖRTÉNYEK

Vasárnap, december 31

8.30 Pioníroknak. 10.00 Faluműsor. 11.10
Nagy muzsikások Bukarestben. 12.00 A
haza védelmében. 12.30 Magyar nyelvű a-
dás: Gondolatok a Köztársaságról — Do-
mokos Géza jegyzete; Riportok a Közlár-
ságról. 25. évfordulójának megünnepléséről
a fővárosban és vidéken. Nóták, csárdá-
sok. Énekel Diószeghy Iván, Kisér Fátyné
Rudolf zenekara. Szerkesztő Feczko Zoltán.
TV-humor: Bajor Andor humoreszk-
jeit Bereczky Júlia, András Márton, Köll-
ő Béla, a Kolozsvári Állami Magyar
Színház művészei adják elő. Rendezte
Fischer István, filmezte Adelman Alfréd,
vágó Lukács Zsuzsanna. Részletek Huszka
Jenő Gül Baba című operettjéből. Előad-
ják a Kolozsvári Állami Magyar Opera
művészei, vezényel Mureşan Vasile, ker-
vezető Debreczeni Károly, rendező Taub
János. A főbb szerepekben: Veress László,
Csoma Mária, Szabó György, Lázár
János. Az operettet George Şbăncea mu-
tatja be. Szerkesztő Boros Zoltán. Gyer-
mekműsor. A TV báb-színház: A kíván-
csi kis elefánt. Kipling nyomán írta Nina
Cassian, fordította Kányádi Sándor. Elő-
adják a Kolozsvári Állami Bábszínház
magyar tagozatának művészei. Rendező
Vasile Dan, szerkesztő Huszár Irma (II.
rész), 14.00 360 fok. 15.30 Egyedül a világ-
úrban — folytatásos film. 16.20 Riport
1972-ről. 16.30 Románia '72 — Paul An-
ghel filmösszeállítása. 17.15 Szilveszteri
előzetes. 21.00 Közös műsor az I. és II.
csatornán. Szilveszteri műsor. 0.20 óráig
külön szilveszteri műsor az I. és a II. csat-
ornán reggel 6.30 óráig.

Hétfő, január 1.

10.00 A gyermekek szilvesztere. 12.00
Zenei koreográfiák műsor a Rapsodia Ro-
mánia együttes közreműködésével. 13.00
Sportesztendő (I.). 14.00 Részletek a szil-
veszteri műsorból. 15.50 Stan és Bran já-
tékokorában. 17.00 UNICEF-díszelőadás.
18.00 Kuba Köztársaság nemzeti napja.
19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 TV-ri-
port. 20.20 Gheorghe Zamfir és együttese.
21.00 A bomba — játékfilm Fernandellel.
21.50 Részletek a szilveszteri műsorból.
22.50 Híradó. 23.00 Románok és borsok.

Kedd, január 2.

10.00 Pionírműsor. 10.15 Filmmúzeum
gyermekeknek: Az ellopott léghajó. 11.45
A Bucureşti zenekar hangversenye — ve-
zenyel Ion Voicu. 12.25 Moldovai népdá-
lok. 12.50 Rajzfilmek. 13.00 Sportesztendő
(II.). 14.00 Népzene. 14.30 Bécsi üdvözlő-
lap — a bécsi filharmonia és operaház
újévi hangversenye. 15.30 Szórakoztató
műsor. 17.30 Szemelvények a szilveszteri
műsorból. 18.25 Cornel Popescu zenekara
játsszik. 18.40 Pluto életének egy napja —
országos bemutató. 19.30 Híradó. 20.00
Végtelen idő Vajdahunyadon. 20.20 Wichi-
ta — játékfilm. 21.30 Varietéműsor.

FELTÖRTÉNYEK

VASARNAP, december 31-én délután fél
4 órakor: TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT
(bérletszűnet).

Szerkesztette
SZABÓ JÁNOS

Mai interjúnk

A januári időjárásról

A jövő év első hónapjának várható idő-
járásáról Rosu Costache elvtársától, az Ara-
di Meteorológiai Központ főmeteorológusá-
tól kértünk részletes prognózist.

— Általában milyen lesz a januári idő-
járás?

— Nagyobb meleg hullám behatolása vár-
ható az ország dél-keleti részén, tehát me-
gyékben is. Ez pedig azt jelenti, hogy
többnyire borult lesz az égbolt és a csap-
adék nemcsak havazás, hanem ködcsitá-
lás és eső formájában is jelentkezik. Am
a csapadék mennyisége nem lesz nagyobb
az átlagosnál. Ami pedig a hőmérsékletet
illeti, január utolsó tíz napjának elején az
átlagosnál valamivel hidegebbre számí-
tatunk.

— Az egyes időszakokban tehát ho-
gyan alakul az időjárás ez év első hó-
napjában?

— Az első héten többnyire borult lesz
az égbolt, mérsékelt déli szélre, kevés csap-
adékra, reggel és este ködképződésre számí-
thatunk. A várható legalacsonyabb hő-
mérséklet értékek mínusz 3 és plusz 3 fok
között, a legmagasabb hőmérséklet pedig
mínusz 1 és plusz 5 fok között váltakozik.
Január 7—15 között — ugyancsak borult
égbolt mellett — enyhe lehűlésre számí-
thatunk. (Nulla és mínusz 5, illetve nap-
közben mínusz 1 és plusz 3 fok várható).
A szél iránya keletire, észak-keletire for-
dul. Havazás, havasodás lehetséges. Ezu-
tán, január 13—19 között újabb nappali
felmelegedés következik, s az égbolt to-
vábbra is borult marad. A várható hőmér-
séklet: éjszaka mínusz 8 és mínusz 1 fok
között, de nappal plusz 1 és plusz 5 fokig
emelkedik. Mint az előbbiekben már emli-
tettem, az utolsó tíz nap első szakaszában,
január 20-tól erősebb lehűlésre számí-
tunk. A szél időnként megerősödik. Az el-
ső időszakban — január 20—24 között —
éjszaka a hőmérő higanyszála mínusz 3
és mínusz 10 fokig süllyed, s nappal sem
emelkedik magasabbra mínusz 4 — plusz
2 foknál. Január utolsó hetében viszont
(24—31 között) enyhe felmelegedés vár-
ható, továbbra is borult égbolttal, helyi
havazással. A várható legalacsonyabb hő-
mérséklet mínusz 4 és plusz 2, a legmag-
sabb pedig nulla és plusz 5 fok között vál-
takozik.

(—6—5)

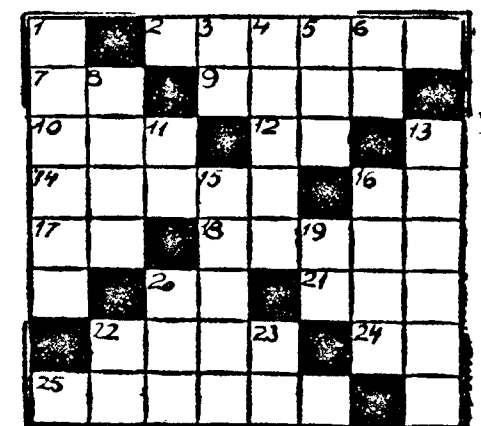
ÉRTESÍTJÜK OLVASÓINKAT, HOGY
LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA 1973.
JANUÁR 4-ÉN JELENIK MEG.

Öt perc kikapcsolódás

A függőleges 13, 1 és a vízszintes 25,
14, 2 rejtő lapunk üzenetét a kedves ol-
vasóknak.

Vízszintes: 7. Érkezik — régiesen. 9.
Kivégzési eszköz Vlad Tepeş idejében. 10.
Dísz. 12. Króm. 16. Házállat. 17. Kiej-
tett mássalhangzó. 18. Kopaszt. 20. A
gyerekek már nagyon várják. 21. Jegyezd.
22. Igazgatók „beceneve”. 24. Skálahang.
Függőleges: 3. OOO! 4. Számadó ju-
hász. 5. Erzékszerv. 6. Majdnem gól. 8.
Igazgató állat. 11. Ugyanaz, mint a víz-
szintes 17. 15. Legalkalmasabb idő a tea-
zásra (ékhibával két szó). 16. Angol fő-
nemesi cím. 19. Sír. 20. Szólit. 22. 501 ró-
mai számmal. 23. Izomkötő.

Beküldendő: a függőleges 13, 1, és a
vízszintes 25, 14, 2.

Helyes megfejtés (december 20): Heká-
té, Baba Jaga, Mirigy, Miller, Josika, Jó-
kai; (december 21): Sympathia, Zephír,
Thalia, Concorde, Lyra; (december 22):
Mercedes, Taunus, Wartburg, Ford, Opel,
Dacia; (december 23): Magelone, Ede, Liszt,
Bécs, Haydn; (december 26): Behring, E.
Harvey, Bárány, Hogben, Blackwell, Paré.

Szilveszteri KABARE

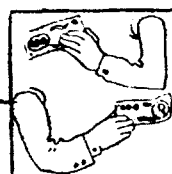
HORVÁTH IMRE

A zakó

Egy napon azt adtuk hírlí, hogy „Ismeretlen tettesek behatoltak Lendvay kollégánk lakásába és elvitték a zakóját”. Néhány napig a fél A-rad ezen mulatott, hogy Lendvaynak nem egy zakóját, hanem a ZAKÓJÁT vitték el a betörők. A zakóból én szállóigét csináltam. Ha valamelyik íróársam panaszkodik, hogy nem közlik az írását, azt mondom: Sose vésulj, nem a Lendvay zakója, amiből mindössze egy volt, akassz le a szellemi jogasodról! egy másik „zakót” és bújtasd abba gondolataidat.

A kölcsön

Lendvay megtudta, hogy eladtam az apamtól örökölt pecsétygyűrűmet, és kölcsön kért háromszáz lejt. — O, te szencsellen — csapták össze a kezüket barátaim —, hogy tehetél ilyet, hogy kölcsönadj Lendvaynak?! Elsején büszkén jelenttem, hogy Lendvay megadta a pénzemet. — O, te szerencsétlen — kezdtek ismét kórusban sajnálkozni barátaim, de azt már nem tudtam felfogni, hogy miért. — Lát nem érted? — magyarázták, — ha téged még a földkerekség legrosszabb adósának sem volt szíve megkárosítani, te vagy a világ legszerencsétlenebb embere!

OLTÉSZ JOZSEF

A FORIZMÁK

Az arány köztét és tévedésed között sohasem fordított, bár annak tűnik. Ezért soha ne kérkedj azzal, hogy nem szoktál nagyokat tévedni.

Azt még megérted, hogy valaki vissza próbálja fojtani a tüszentését. De a csodálatát?

Egyesek csak azért dicsérik valakinek

HUSZÁR SÁNDOR

MEHEMED

A főtéren manapság rengeteg az idegen, de még több a hazai. Rengeteg a gyűjtő (jelvény, szalvéta), de még több a szakértő (mit jelent szakszempontból a Jaguár típusú autó, s mit jelent hazai szempontból az „église” szó). És sok, „rengeteg” van még, de nem lehet itt mindent felsorolni. Például rengeteg a csencselő. En — nem tudom, miért — messzire elkerülöm ezeket a bémészhadakat, mert az affajta bémészködés nem az én formám.

Ma mégis elkapott a gépszíj. Vagyis hogy hát ez túlzás, mert alapjában véve egy vörös, szeplős, tizenkét-lizenhárom év körüli, sovány, értelmes arcú gyerek kapott el. De ő aztán a szó szoros értelmében, mert megfogta a karomat, és erőszakosan rámosolygott fényes nappal. És hirtelenében kijelentette:

— Monsieur, je suis turc...

Hirtelen Szabédi Laci bácsi jutott eszembe, aki egyszer elmesélte, hogy katonakorában az őt faggató őrmesternek bevalotta: tulajdonképpen dramaturg; mire az őrmester bosszúsán jelentette ki: tőle lehet „turc”, de ő a foglalkozására kíváncsi, nem a nemzetiségére. És elmosolyodtam.

A kis török ezt jó jelnek vette, és ő is elmosolyodott. És miután így mosolyt cseréltünk, kissé közelebb volt a Mátyás-szoborhoz, és azt kérdezte:

— Király vagy hadvezér?

— Király — mondtam.

Hozzá akartam fűzni még, hogy: jó király, de gondoltam, egy ilyen nagy fiú annyit kell tudjon a történelemből, hogy kinek jár ki szobor. En például nem jártam Törökországban, de ha meglátnám Kemal Attatürköt, nem káderezném le a járókelők révén, ráhagynám, hogy megérdemel ennyi bronzot.

En, mondom, hallgaltam, de a fiú kérdezett.

— Ő is — bökött hüvelykujjával a szoborra —, ő is megverte a törököket?

Azt akartam mondani: sajnos erre nem került sor, mert nem merték megtámadni, amikor kis barátomra néztem és végtelen bosszúságot fedeztem fel az arcán.

— Vallja be nyugodtan — felelte, válaszat sem várva meg —, végigjöttem a szüleimmel a Balkánon, amely tele van ilyenekkel, mint a maguké, Lovon ülnek, vagy csak úgy állnak lö nélkül, és valamennyien megverték a törököket...

Szája kiszaradt a nemes felháborodástól, és tekintelében volt valami szemrehányó. Meg csalódás is volt a kék, ártatlan szemben.

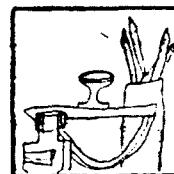
Védekezni akartam, hogy talán mégsem én, talán mégis inkább a tanár úr a hibás. A történelemtanár úr, mert hogy meg kellett volna magyaráznia a tanulóinak. De alkalmam sem volt védekezésre, mert a barátom elfordult — láthatóan csak szemébe akarta vágni valakinek a mondanivalóját —, és széttekintett, a szüleit kereste. Valami olyasmit is mondott, hogy ilyen körülmények között nem is mehet végig Európán.

Megesett a szívem rajta, barátságosan veregettem a vállát.

— Nem kell elveszítenünk a kétségbeesésünket — mondtam —, csak Bécsig tart a csalódás, addig jártak a törökök, azon túl már minden úgy van, ahogy a török történelemkönyvek írják.

SZÁSZ ISTVÁN

Hogyan lett színész Kovács György?

Kovács György a színész és filmszínész valamikor a kolozsvári unitárius kollégium tanulója volt. Már kisdíák korában lelkes műkedvelő; érettségi előtt hosszabb jelenetet mutattak be Az ember tragédiájából, és Kovács György Lucifer-alakításával nagy sikert aratott.

Márkos Albert tanár, osztályfőnök, a maturandus diákokat magához hívatta és pályaválasztásról hosszasan beszélgetett velük.

Amikor Kovács Györgyre került a sor, az öreg professzor mosolyogva kérdezte:

— Nos, amice, milyen pályát választott?

Kovács György habozás nélkül felelt:

— Orvos szeretnék lenni!

— Maga, orvos, barátom?

— Igen, tanár úr!

— Maga orvos akar lenni külön színesi képességeivel? Maga, akinek legutóbb Lucifer-alakításával olyan nagy sikerre volt? Nézze, amice, magát még a Jóisten is színésznek teremtette...

— Pedig tanár úr, én orvos leszek!

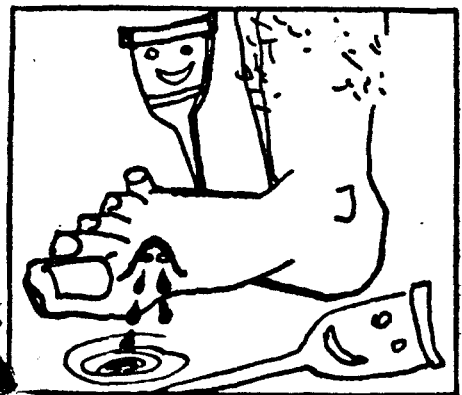
Az öreg Kovács-hoz hajolt, kezét a vállára tette s így szólt:

— Ide figyeljen! Maga mint színész egész sor embert megölhet a színpadon, de ha mint orvos teszi ezt, abból nagy baj lesz. Gondolja meg jól, s menjen színésznek...

És Kovács György — szót fogadott Márkos Albertnek...

MOZER ISTVÁN

A tyúkszemmetező krónikája

(1)

A vendég keze betette fájós lábát a kávéstól ülébe. Sutyák Berci tyúkszemmetező művész szagott kapott. Hullámokban érkeztek orrcimpájába a jelek: lesz honorárium! Vagy ahogy mostanság mondják: hozzájárulás a prémiumalaphoz. Ami felette jó és munkakedvre ingerelte Bercit. Rákacsintott a nagyujj duzzorra. Később határozottan emlékezett, hogy az visszakacsintott rá. Lelekesen fenn a kést és ... vágott.

S a vendég valóban mindent kifizetett. A mankót is.

(2)

Sutyák Berci távlatokban gondolkodott. Álmódzott. Almaiban azonban nem a dudor eltávolításának s a köröm metésének új módszerei és eljárásai jelennek meg. Lelki szemei elé najadok és nimfák léptek lenge öltözetben és hurik csikandozták talpát. Miközben whisky ansodát

ivott hosszú limonádés pohárból és ez aranyló napsugaraknak engedte át hőfőtestét. Saját nyaraló, autó, Capri, jacht, meg ez, meg az. A vaktyúk is látja, Sutyák Bercinek pénzalapokra volt szüksége, hogy a földi paradicsomról szólt álmait megvalósítsa.

A bőség szarujának pediglen a vendég zsebe és az üzlet pénztára bizonyult.

(3)

Bár és balladai félhomály. Kikapcsolódás e dübörgő világ lélekölő hajszájából. Del

— Berci gyere hazai — sikoltotta bele az asszony a félhomályba a bár feltépett ajtajának kislőzéből.

Berci lelkében megkérgesedett az érzés. Tizenhárom féldecin edzett hősi magatartása alászállott a test alsó felébe. Egyetlen sebezhető Achilleusz-i sarka ugyanis Johanna volt, aki most haragja nyilatát kilötte lelke fortyogó vulkánjából. Ki tudja, hol áll meg? Bercinek az asszony látásától könnybelábadt a tyúkszemre is. Meg mert volna esküdni: az rángatja sűrűn lábszárát, az koccantja össze térdét. És horkánásnyi hang csak ennyi röffent fel torkából:

— O, te lúdtalpú szent Johanna!

— Lendületben van már a láb, amely téged most kirüg — szólt a bárpult mögött szentiori hangon a tyúkszemmetezés nemes művészehez a kottél, vodka és wisky lelketlen adagolója. S mint bírói székéből később a kénytelenül Igazság, alaposan tyúkszemre hágott Sutyák Bercinek a Sors, amint a bárpult mögül jött szózat ezt vatesként megjövendölte.

A jóslat bekövetkezését mindenben igazolta a történelem.

JIVAN IOAN

Szilveszter bumeráanggal

Elhatároztam, egyedül töltöm a szilvesztert. Nézem a tévét, mert olcsó és kényelmes. De ők nem nyugodtak bele. Kapacitáltak, meggyőztek, hogy nekik sem jó egyedül. Meg szeretnék tudni, hogy emberek között vagyok. Elég volt már az egyedülléte, az én legényéletemből. És hogy őket a kollegialitás kötelezi.

Nehezen engedtem. De ha már költik az ebet a karóhoz, hogy közülük legyenek, gondoltam, felteszem a pléhpoftot és üres kézzel állítok be. Ugyis volt. Már hét órákor megérkeztem, hogy egy csepp italról s egy szem ételről le ne maradjak.

Na, de észrevették, hogy a hidegláton a sóstörő mellől hiányzik a maszlina. Ki intézte?

— Fusson Gyuri az élelmiszerüzletbe, hisz ő a legfiatalabb!

Rohantam, vettem, vittem, s megköstöltem a júrót meg a maszlinát.

De a sültkolbaszhoz is elfelejtették tornát venni. Ki intézte?

— Fusson Gyuri, nehogy bezárják a zöldségesboltot!

Rohantam, vásároltam, krokodilkönnyekeket hulkattam a torna reszelése közben.

— A töltöttkáposztára nincs tejfel?

Azonnal! Tudtam már, ki intézte. Hét intétem.

De a borhoz szódavíz kellett. Egyik lábam itt, a másik a sarki italboltban. Cipeltem hat üveggel, hogy páros legyen, s szerencsét hozzon új esztendőre.

A tortához tejszint...

— Gyuri, mi van a tejszinhabbal?

Uccu a cukrászdába. Kifizettem négy kis-üveggel.

Mikor csengetett a főnök, a házigazda elkérte az új nyakkendőmet:

— Gyuri, te fiatal vagy, nokedl jól áll a kihajtott ing is.

Hát kihajtottam a gallért.

— S ha már otthoni kényelembe helyezted magad, légy szíves, ugorj ki az állomásra, 11-kor érkezik az anyósom — kért meg szépen a kedves házigazda.

A taxit is kifizettem oda-vissza. Borra-valót is adtam a sofőrnek, hogy gyorsabban s a rövidebb úton hajtsom.

A pénzemért úgy vágtattam fél éjszaka, mint egy versenyparipa. A tévéműsorból semmit sem láttam, s éhen és szomjan maradtam.

Amikor holdog újjevet kívántunk, azt csikorgattam magamban:

— Jövőre én hívom meg őket. Fizetlém és rohagáltam eleget.

Amiből nyilvánvaló a morál, hogy a rest többet fárad, s a smucig rafizet.

Rendezvények Köztársaságunk 25. évfordulója tiszteletére

BÉCS.

Köztársaságunk 25. évfordulója kapcsán, december 29-én az osztrák rádió és televízió különadásban közvetítette George Macovescu külügyminiszter interjút, amelyben kifejtette a román kormány elgondolásait és javaslatait az összeurópai biztonsági és együttműködési konferenciát illetően.

Az évforduló tiszteletére a Volksstimme december 30-án cikket közölt „Románia — a Köztársaság 25 éve” címmel. A cikk megállapítja, hogy Románia méltán büszke a mindössze 25 év alatt kivívott sikereire,

majd részletesen tájékoztat a román nép minden területén elért megvalósításairól.

★

SZÓFIA.

A Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából Szófiában, a Bolgár Írószövetség klubjában román irodalmi estet rendeztek.

★

PRÁGA.

C. Prisăcaru, az Agerpres tudósítója jelentette: Teodor Haș, Románia Szocialista Köztársaság prágai nagykövete péntek este beszédet mondott a prágai rádióban és televízióban a Köztársaság kikiáltásának történelmi jelentőségéről.

Ismét bombázták a VDK területeit

Az amerikai légierők tovább bombázzák Vietnam DK területét. A B-52-es amerikai stratégiai bombázók december 30-án virradó éjjel, akárcsak az előző napokban, bombatámadásokat intéztek Hanoi és más helységek ellen.

Vietnam DK Külügyminisztériuma nyilatkozatában mutat rá, hogy az amerikai re-

pülőgépek az utóbbi tíz napon 50 ezer tonna bombát dobtak le Hanoi-ra és Haiphongra. Több éjszakai bombatámadás nagy pusztításokat okozott és több ezer polgári lakost megölt.

Vietnam DK légierője 77 amerikai repülőgépet lőtt le, közöttük 33 B-52-es nehézbombázót.

A stockholmi kormány átírata

A stockholmi kormány közölte, hogy Olof Palme miniszterelnök személyes üzenetben kérte Richard Nixon amerikai államelnöktől az észak-vietnami bombatámadások azonnali beszüntetését. A svéd kormányfő megjegyzi, hogy a bombatámadások folytatása miatt az USA és Svédor-

szág kapcsolatai válságosra fordultak. „Felkértem az Egyesült Államok elnökét — hangzik az üzenet — szüntesse meg a bombázásokat, amelyek oly sok szenvedést és pusztítást okoztak, térjen vissza a tárgyalasztalhoz, hogy a vietnami nép maga határozhasson sorsa felett.

A belga kormány nyilatkozata

„A belga kormány annál is inkább sajnálja a vietnami helyzet váratlan súlyosbodását, mivel a párizsi megbeszélések legutóbbi szakasza a tűzszünet közeli létrehozásával kecsegtetett” — mutat rá a Brüsszelben pénteken kiadott közlemény Henry Fayat ideiglenes belga külügyminiszter

és az USA belgiumi nagykövete megbeszéléséről.

A France Presse közlése szerint Henry Fayat arról tájékoztatta az amerikai nagykövetet, hogy a belgiumi közvéleményt mélyrehatóan aggasztják a Vietnam DK területe elleni masszív bombatámadások.

Nyugatnémet képviselők levele

Hat nyugatnémet szociáldemokrata képviselője táviratban kérte Richard Nixon amerikai elnöktől a Vietnam DK elleni bombatámadások azonnali megszüntetését. Németország SZK-ban ez az első komoly tiltakozás az amerikai bombázások folytatása ellen.

A Brandt kancellár parlamenti csoportjához tartozó nyugatnémet képviselők levelükben úgy vélekednek: az USA „akcióival megsemmisítheti Vietnam egész életét, hadüzenet nélküli háborúban nehézbombázók támadnak védtelen városokat, kórházakat, iskolákat”.

Erőtelies nemzetközi tiltakozás nyomán

Nixon elnök elrendelte a VDK elleni bombatámadások felfüggesztését

Gerald R. Warren, a Fehér Ház szóvivőjének helyettese kijelentette, hogy Nixon elnök elrendelte az USA Vietnam DK elleni bombatámadá-

sainak felfüggesztését a 20. szélességi kör-től északra. Warren ugyanakkor azt állította, hogy 1973. január 8-án folytatják a Vietnamba vonatkozó párizsi bizalmas megbeszéléseket.

Újra kezdődhetnek a tárgyalások

A párizsi vietnam-értekezleten részt vevő VDK-küldöttség szóvivője megerősítette, hogy újból folytatják a bizalmas megbeszéléseket Henry Kissinger elnök táncosával. „Álláspontunk mindig az volt

— mondotta —, hogy ha az Egyesült Államok komoly tárgyalásokkal kíván megoldást találni, meg kell szüntetnie az eskalációt és le kell mondani az erőszakkal való fenyegetőzéstől”.

Az év legjobb sportolói

Sportszakemberek, sportaktivisták, edzők, testnevelő tanárok, sportklubok és -egyesületek vezetői, újságírók közösen állították össze megyénk tíz legjobb sportolójának sorrendjét. Ezt a megtisztelő címet, sorrendben a következők nyerték el:

I. KONDOROSSY NÉMETH ILONA (UTA) az Európa-bajnok négy-párevezős csapat tagja, kétszeres országos bajnok

II. CODREANU ROMAN (Vagonul), birkózó, az ifjúsági Európa-bajnokság II. helyezettje. Balkán-bajnok.

III. GYONGYOSSY IL-DIKÓ (Voința) asztaliteniszező, az Európa-bajnokság II. helyezettje vegyespárosban, bronzérmes az ifjúsági Európa-bajnokságon.

IV. IAZÁR ERZSÉBET (UTA) evezős, kétszeres országos bajnok.

V. BUJDEI SILVIA (UTA) céllövő, országos bajnok a sportpisztoly fegyvernemben, az országos bajnokság tagja.

VI. IAZÁR LOGHIN (Vagonul) cselgáncsozó, országos bajnok a 70 kg súlycsoportban.

VII. SÁBAU RODICA (Aradi Sportklub) tornász, az országos válogatott tagja, a Román Torna Szövetség Kupa versenyein I. helyezést ért el talajtornában.

VIII. POZSONYI GÁBOR (UTA) a textilgyári futbalcsapat védelmének erőssége

IX. KOVÁCS PÁL (Vagonul), hajómodellező az európai modellezők versenyén II. helyezett

X. SOID IONEL (Voința), kétszeres II. helyezett az országos kajak-versenyeken.

Szilveszter a nagyvilágban

Az athénai utcákat járják, furulyákkal, tamburákkal, csengettyűkkel várva az üzenetadókat. A norvégok és a svájciak viszont Szilveszter éjszakáját a családban töltik és lefekvés előtt cipőjüket a küszöb mellé helyezik, hogy egész esztendőben békés összhang uralkodjon a családban.

Olaszországban régi hagyomány minden felesleges ócska holmit az óév utolsó éjszakáján kidobni az ablakon. Újév napján az olasz földművesek vigyáznak arra, hogy senkivel se vesszenek össze és semmiféle adósságot ne fizessenek ki, de szimbolikusan néhány mezőgazdasági munkát

végeznek, hogy bőséges legyen a termés és nyugodt az életük. Ünnepek főszereplője Befana tündér, aki a kéményeken lopakodik be a házba és ajándékokat helyez el a gyerekek cipőjébe.

Spanyolországban az óra éjfélű ütéseinek ritmusára mindenki tizenkét szem szőlőmagot nyel le. Akinek sikerül, boldog és felhőtlen lesz az élete egész éven át.

Szudánban az üzenetadó a dalok és tréfák napja. A nők új ruhába öltöznek, a férfiak egy saját kezűleg készített tárgyat visznek haza. Az idősek fiatalos táncot lejtenek, az ifjak gyermekdalokat énekelnek. Senkinek sem szabad megharagudnia, ha a többiek kikacagják ügyetlenségét.

Skóciában Hogmanynak nevezik az újévi ünnepet. A meghívottak egy darab kenyér és egy heringet visznek ajándék-

ba a házigazdának, a melegség és a bőség szimbólumaként.

Japánban, függetlenül attól, mikor született az emberek, mindenki újévkor ünnepli meg születésnapját. A gyermek, aki december 30-án születik, január 1-én, egy éves.

A mongolok néptáncjátékot rendeznek újévkor. A jurták előtt megjelenik a Télapó ostorral, kovakövel és dohányszelével a kezében, a vándorlástól és egydülétől nem féltő egykori nomád élet élő ember nélkülözhetetlen tárgyaiba szimbólumaival.